

Označenie	Reg. číslo	Účinnosť	Bratislava
P_1/2022	70757/2022 14079/2022-10.1	01. 12. 2022	05. 12. 2022

Príručka nakladania so stavebným odpadom a odpadom z demolácií

Označenie	Reg. Číslo	Účinnosť	Poznámka
P_1/2022	70757/2022 14079/2022-10.1	01.12.2022	

Aktualizácia metodickéj pomôcky

Vypracované	Účinnosť	Reg. číslo	Zmeny/Revízia/Poznámka
-------------	----------	------------	------------------------

Schválil: JUDr. Mgr. Annamaria Oravkinová, poverená vykonávaním
funkcie riaditeľa odboru

Vypracoval: Ing. Peter Gallovič, Ing. Lubomír Ďuračka

Touto príručkou Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) reaguje na požiadavky subjektov, týkajúce sa k zákonu č. 230/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a k vyhláske č. 344/2022 Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií.

Uvedená príručka bude priebežne aktualizovaná a bude umiestnená na stránke ministerstva.

V prípade ďalších otázok viažucich sa k tejto problematike smerujte na olga.misovicova@enviro.gov.sk

V čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je vyjadrený princíp legality (zákonnosti), podľa ktorého „štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“. Z ústavného rámca vychádza aj zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, ktorý nepriznáva ministerstvu kompetenciu v oblasti podávania záväzných výkladov zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Ministerstvo preto nie je podľa Ústavy Slovenskej republiky, ako základného zákona štátu, oprávnené poskytovať záväzné výklady zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku životného prostredia. Výklad zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vykonáva Najvyšší súd Slovenskej republiky svojou rozhodovacou činnosťou a tým, že prijíma stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov. Usmernenia, výklady, stanoviská alebo vyjadrenia ministerstva, bez ohľadu na ich slovné označenie, ako orgánu vecne príslušného na prípravu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov v jeho pôsobnosti, nemajú právnu záväznosť a slúžia ako metodická pomôcka pre aplikačnú prax.

Obsah:

1. Úvod
2. Právny základ
3. Základné pojmy
4. Povinnosti pôvodcu stavebného odpadu a odpadu z demolácií
5. Nové povinnosti prevádzkovateľa zariadenia na zhodnocovanie stavebného odpadu a odpadu z demolácií
6. Vedľajšie produkty v sektore stavebníctva – podmienky ich zaradenia

1. Úvod:

Prijatie reformy nakladania so stavebným odpadom a odpadom z demolácií v podobe zmeny zákona o odpadoch je nevyhnutnou podmienkou Plánu obnovy a odolnosti SR KOMPONENT 2: Obnova budov 1.1 Oblasť politiky - Zelená ekonomika - Reforma 3: Reforma nakladania so stavebným odpadom.

Stavebné odpady a odpady z demolácií predstavujú dlhodobu, z hľadiska produkcie odpadov, najvýznamnejší odpadový prúd. Zároveň sú špecifické svojím vysokým potenciálom opätovného použitia a recyklácie, vrátane náhrady veľkého množstva primárnych surovín. Aj v nadväznosti na tento potenciál boli stavebné odpady a odpady z demolácií zaradené medzi prioritné oblasti Akčného plánu EÚ pre obehové hospodárstvo.

Hlavným cieľom zmeny zákona o odpadoch je zvýšiť potenciál obehovej ekonomiky sektora stavebníctva a oblasti nakladania so stavebným odpadom a odpadom z demolácií, čo bude viesť k vyššej miere recyklácie a predchádzaniu vzniku stavebného odpadu.

Predmetná príručka má prispieť k lepšiemu pochopeniu uvedenej reformy nakladania so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií a to tak u samotných pôvodcov uvedených odpadov ako aj orgánoch štátnej správy odpadového hospodárstva ako aj odbornej verejnosti.

2. Právny základ:

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov – novela č. 230/2022 Z. z.

Vyhláška MŽP SR č. 344/2022 Z. z. o stavebnom odpade a odpade z demolácií

3. Základné pojmy:

Stavebné odpady a odpady z demolácií

odpady, ktoré vznikajú v dôsledku uskutočňovania stavebných prác,⁹⁸⁾ zabezpečovacích prác,⁹⁹⁾ ako aj prác vykonávaných pri údržbe stavieb,¹⁰⁰⁾ pri úprave stavieb¹⁰¹⁾ alebo odstraňovaní stavieb¹⁰²⁾. Sumárne sa uvedené práce v zákone pomenávajú ako „stavebné a demolačné práce“.

Odvolávky sú na ustanovenia zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších právnych predpisov nasledovne:

Stavebné práce (§ 43g) = Stavebné práce sú odborné činnosti, ktorými sa uskutočňuje stavba zo stavebných výrobkov. Stavebnými prácami sú aj montážne práce, ak sa nimi trvale a pevne zabudovávajú do stavby alebo sa zo stavby vynímajú stavebné výrobky, najmä prevádzkové zariadenia a zariadenia technického, energetického a technologického vybavenia stavby, alebo stavba pripája na verejné dopravné a technické vybavenie územia.

Zabezpečovacie práce (§ 94) = Ak stavba svojím stavom ohrozuje život alebo zdravie osôb, prípadne značné majetkové alebo kultúrne hodnoty, a ak nie je nevyhnutné stavbu ihneď odstrániť, nariadi stavebný úrad vykonať neodkladné zabezpečovacie práce vlastníčkovi stavby.

Údržba stavby (§ 86) = Vlastník stavby je v súlade s dokumentáciou overenou stavebným úradom a s rozhodnutím stavebného úradu (stavebné povolenie, kolaudačné rozhodnutie) povinný udržiavať stavbu v dobrom stavebnom stave tak, aby nevznikalo nebezpečenstvo požiarnych a hygienických závad, aby nedochádzalo k jej znehodnoteniu alebo ohrozeniu jej vzhľadu a aby sa čo najviac predĺžila jej užívatel'nosť.

Nevyhnuté úpravy (§ 87) = Ak stavba nezodpovedá základným požiadavkám na stavby, a tým ohrozuje alebo obťažuje užívateľov alebo okolie stavby, stavebný úrad vo verejnom záujme nariadi vlastníčkovi stavby uskutočniť nevyhnutné úpravy na stavbe alebo na stavebnom pozemku.

Odstraňovanie stavieb (§ 88 až 93) = Na odstránenie stavby, pokiaľ nebolo nariadené, je potrebné povolenie stavebného úradu, ak tento zákon neustanovuje inak. O povolenie môže žiadať vlastník stavby.

Selektívna demolácia

postup, pri ktorom sa určia postupnosti demolačných činností s cieľom umožniť oddelenie a triedenie odstránených stavebných materiálov a stavebných odpadov.

Uvedený postup má zabezpečiť aby hlavné toky opätovne použiteľných materiálov a odpadov boli zhromažďované oddelene čím sa zabezpečí aby boli odpady primárne efektívne zhodnocované a zneškodňované len ak je to nevyhnutné.

Pôvodcom odpadu

ak ide o odpady vznikajúce pri stavebných a demolačných prácach, vykonávaných v sídle alebo mieste podnikania, organizačnej zložke alebo v inom mieste pôsobenia právnickej osoby alebo fyzickej osoby – podnikateľa, je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, ktorej bolo vydané povolenie podľa osobitného predpisu^{102a}); pri vykonávaní obdobných prác pre fyzickú osobu je pôvodcom odpadu ten, kto uvedené práce vykonáva.

^{102a}) Napríklad § 54, 55, 57 a 88 až 93 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov = povolenie podľa osobitného predpisu

Ustanovuje sa, ktorá osoba sa považuje za pôvodcu odpadu pri stavebných prácach a demolačných prácach, pričom sa rozlišuje či výkon práce sa vykonáva pre fyzickú osobu alebo fyzickú osobu – podnikateľa, resp. právnickú osobu. Uvedené ustanovenie nadväzuje na predchádzajúcu právnu úpravu, pričom zmena v ustanovení spočíva v jednoznačnom vymedzení, že pôvodcom odpadov je právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorej bolo vydané povolenie na realizáciu stavby alebo odstránenie stavby.

Táto filozofia nie je nová, vyplynula z potreby riešenia množstva aplikačných problémov, kedy odpad vznikajúci u subdodávateľov stavby nemal vierohodné preukazovanie nakladania a najmä pôvodca odpadu, ktorému bolo vydané stavebné povolenie je tou osobou, ktorá deklaruje v kolaudačnom konaní aj nakladanie s odpadom. Uvedenou úpravou sa zjednotilo definovanie pôvodcu odpadov pre všetky stavebné činnosti, tak bodové ako aj líniové.

V prípade, ak nie je potrebné povolenie na realizáciu stavby alebo odstránenie stavby tak sa ustanovenie § 77 neuplatní a pôvodcom stavebných odpadov a odpadov z demolácií z takýchto činností je podľa § 4 ods. 1 subjekt ktorého činnosťou odpad vzniká.

Pôvodcom odpadov na ktorého sa ustanovenie § 77 nevzťahuje je aj fyzická osoba = občan ak si realizuje sám bežné udržiavacie práce. Pri realizácii bežných udržiavacích prác bude vznikať stavebný odpad, ktorý sa zaradi v súlade s Vyhláškou MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov ako druh odpadu 200308 – drobný stavebný odpad.

Za bežné udržiavacie práce možno v súlade s § 139b ods. 16 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) považovať najmä:

- a) opravy fasády, opravy a výmenu strešnej krytiny alebo povrchu plochých striech, výmenu odkvapových žľabov a odtokových zvodov, opravy oplatenia a výmenu jeho častí, ak sa tým nemení jeho trasa,
- b) opravy a výmenu nepodstatných stavebných konštrukcií, najmä vnútorných priečok, omietok, obkladov stien, podláh a dlažby, komínov, okien, dverí a schodišťových zábradlí,
- c) údržbu a opravy technického, energetického alebo technologického vybavenia stavby, ako aj výmenu jeho súčastí, ak sa tým zásadne nemení jeho napojenie na verejné vybavenie územia ani nezhorší vplyv stavby na okolie alebo na životné prostredie, najmä výmenu klimatizačného zariadenia, výťahu, vykurovacích kotlov a telies a vnútorných rozvodov,
- d) výmenu zariadení predmetov, najmä kuchynských liniek, vaní, vstavaných skriň,
- e) maliarske a natieračské práce.

Asfaltová zmes

homogénna zmes zložená z prírodného alebo umelého kameniva, plniva, cestného alebo umelého asfaltového spojiva a ďalších prísad, prímiesí a zložiek, ktoré sa používajú k jej výrobe.

Odstránená asfaltová zmes

asfaltová zmes získaná z odfrézovaných alebo iným spôsobom odstránených asfaltových vrstiev pozemných komunikácií, dopravných a iných plôch.

4. Povinnosti pôvodcu stavebného odpadu a odpadu z demolácií = § 77 ods. 3:

Oproti predchádzajúcej právnej úprave, podľa ktorej sa na pôvodcu stavebných odpadov a odpadov z demolácií vzťahovali len povinnosti ustanovené v § 14 ods. 1 zákona o odpadoch, sa rozsah povinností rozširuje, respektíve konkretizuje pre oblasť nakladania so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií.

Pôvodca odpadu podľa odseku 2 zodpovedá za nakladanie s odpadmi podľa tohto zákona a okrem povinností podľa § 14 ods. 1 je povinný

písmeno a)

zabezpečiť zhodnotenie a recykláciu stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane spätného zasypávania ako náhrady za iné materiály najmenej vo výške záväzných cieľov a limitov zhodnocovania a recyklácie ustanovených v prílohe č. 3 časti VI druhom bode pri stavbách nad 300 m² zastavanej plochy,^{22a)}

^{22a)} § 139b ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. – Jednoduché stavby sú ...

Stavebné odpady a odpady z demolácií predstavujú dlhodobu, z hľadiska produkcie odpadov, najvýznamnejší odpadový prúd a zároveň sú špecifické svojím vysokým potenciálom opätovného použitia a recyklácie, vrátane náhrad veľkého množstva primárnych surovín.

Z Plánu obnovy a odolnosti, komponent 2 – Obnova budov, reforma 3 – Reforma nakladania so stavebným odpadom vyplýva, aby najmenej 70% (hmotnosti) stavebného odpadu a odpadu z demolácií, ktorý vznikne počas stavby alebo demolácie, bolo recyklovaného.

V prílohe č. 3 časť VI je doplnený bod 2, ktorým je určený na pôvodcu stavebného odpadu a odpadu z demolácie cieľ zabezpečiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály v jednotlivom kalendárnom roku najmenej na 70 % hmotnosti takéhoto odpadu.

Uvedený cieľ sa bude počítať z celkového množstva stavebných odpadov, ktoré pôvodca vyprodukuje v príslušnom roku a to či bude realizovať jednu stavbu alebo niekoľko stavieb. Tento cieľ je jednoznačne delegovaný na pôvodcu uvedených odpadov, nakoľko len on môže manažovať ich následnú cestu a ako pôvodca (ten komu bolo vydané stavebné povolenie) uvedených odpadov bude povinný pri kolaudácii preukázať ako bolo s uvedenými odpadmi naložené.

Táto povinnosť je záväzná pri realizácii stavieb nad 300 m² zastavanej plochy. Oslobodenie stavieb pod 300 m² zastavanej plochy od uvedenej povinnosti vychádza z odbornej diskusie k vzniku odpadov pri stavbách menšieho rozsahu = rodinné domy = jednoduché stavby (bytové budovy, ktorých zastavaná plocha nepresahuje 300 m², majú jedno nadzemné podlažie, môžu mať aj jedno podzemné podlažie a podkrovia) a možnosťami ich reálnej recyklácie. Typovo sú tieto stavby vymedzené týmto zákonom, ako stavby ktorých zastavaná plocha nepresahuje 300m² a zároveň sú to stavby pojmovo ako jednoduché stavby podľa § 139b ods. 1 Stavebného zákona = hlavne bytové budovy. Pri uvedených stavbách a hlavne pri ich rekonštrukciách, budú vznikať odpady (omietky, staré zatepl'ovacie materiály, strešné krytiny možno aj s obsahom azbestu, a pod.) ktorých recyklácia (materiálové zhodnotenie) môže byť problematická.

Plnenie uvedenej povinnosti nie je síce pri súčasnom znení vykonávacích predpisov potrebné ohlasovať orgánom štátnej správy odpadového hospodárstva, ale je potrebné mať k dispozícii doklady o splnení uvedenej povinnosti pre prípad kontroly.

Po zavedení informačného systému odpadového hospodárstva bude možné sledovať aj plnenie uvedeného cieľa.

písmeno b)

vykonávať selektívnu demoláciu postupmi ustanovenými vykonávacím predpisom pre nakladanie s odstránenými stavebnými materiálmi určenými na opätovné použitie,

vedľajšími produktami a stavebnými a demolačnými odpadmi tak, aby bolo zaistené ich maximálne opätovné využitie a recyklácia,

Na základe Protokolu EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácií, ktorý bol vypracovaný v mene Európskej komisie členské štáty EÚ majú prijať opatrenia na podporu selektívnej demolácie s cieľom umožniť odstránenie a bezpečné zaobchádzanie s nebezpečnými látkami a uľahčiť opätovné použitie a recykláciu vysokej kvality selektívnym odstraňovaním materiálov a zabezpečiť vytvorenie systémov triedenia stavebného a demolačného odpadu. Podrobnosti uvedenej povinnosti sú konkretizované vo Vyhláške MŽP SR č. 344/2022 Z. z o stavebnom odpade a odpade z demolácií.

V § 1 vyhlášky sú ustanovené pravidlá, ktoré odpady sa pri realizácii stavby, údržbe stavby a odstraňovaní stavby oddelene zhromažďujú. V prílohe č. 1 sú vymenované jednotlivé skupiny stavebných odpadov a odpadov z demolácií ktoré je potrebné oddelene zhromažďovať pri realizácii alebo odstraňovaní stavby za účelom opätovného použitia a recyklácie a následného plnenia cieľa a zhodnotenia.

V uvedenej prílohe sú vymenované aj odstránené stavebné materiály, ktoré môžu byť využité ako vedľajší produkt za predpokladu splnenia ustanovení § 2 ods. 4 zákona o odpadoch ako aj stavebné odpady a odpady z demolácií obsahujúce nebezpečné látky alebo znečistené nebezpečnými látkami, ktoré je potrebné oddelene zhromažďovať, aby nekontaminovali recyklovateľné stavebné odpady.

Pri realizácii stavby je potrebné uvedené oddelené zhromažďovanie realizovať v rozsahu odpadov produkovaných pri jednotlivých stavebných postupoch.

Pri odstraňovaní stavieb bude potrebné uvedené ustanovenie realizovať na základe uskutočneného posúdenia možností selektívnej demolácie a prípravy ohlásenia podľa § 8 ods. 1 vyhlášky.

písmeno c)

stavebné odpady a odpady z demolácií prednostne materiálovo zhodnotiť a výstup z recyklácie realizovaný v mieste vzniku prednostne využiť pri svojej činnosti, ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú,

Uvedená povinnosť má za cieľ znížiť uhlíkovú stopu pri demoláciách, rekonštrukciách stavieb ale aj iných stavebných činnostiach znížením prepravy tak odpadu ako aj výstupu z recyklácie stavebného odpadu, samozrejme ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú.

Pri zvažovaní technických, ekonomických a organizačných podmienok vhodných na prednostné materiálové zhodnocovanie stavebných odpadov a to či priamo na stavbe (ak je na to dostatok miesta) alebo inom mieste (odvoz zo stavby), respektíve využitie výstupu z recyklácie uskutočnenej priamo na stavbe pri stavebnej činnosti bude pôvodca kalkulovať s rôznymi premennými.

Uvedené sa v princípe dialo aj pred účinnosťou tejto novely zákona o odpadoch, nakoľko hlavne ekonomické ukazovatele boli a sú rozhodujúce pri stavebných aktivitách a znižovaní nákladov tak na materiály ako aj na obslužné činnosti (preprava).

písmeno d)

zabezpečiť pred vznikom odpadov odovzdávaných podľa § 14 ods. 1 písm. e) preukázateľný zmluvný vzťah o fyzickom nakladaní s nimi, uzatvorený minimálne v rozsahu určenom vykonávacím predpisom,

Uvedená povinnosť má zabezpečiť jednoduchšie a preukázateľnejšie dokladovanie spôsobu nakladania s odpadmi z akejkoľvek stavebnej činnosti, čo znamená, že pôvodca stavebných odpadov a odpadov z demolácií bude mať buď priamy zmluvný vzťah, alebo mať k dispozícii informáciu (od generálneho dodávateľa stavby, subdodávateľov) o oprávnenej osobe, ktorá bude zabezpečovať nakladanie (§ 3 ods. 2 zákona) so stavebnými odpadmi alebo odpadmi z demolácií zo stavby pre ktorú bolo vydané stavebné povolenie, povolenie na odstránenie stavby alebo iné povolenie podľa Stavebného zákona a to vo forme fotokópie zmluvného vzťahu, z ktorého sú zrejmé údaje požadované vykonávacím predpisom.

Povinnosť mať zmluvný vzťah sa časovo viaže až k reálnemu začiatku výkonu stavebnej činnosti.

Uvedená povinnosť platí aj pre fyzické osoby s vydaným povolením na realizáciu alebo odstránenie stavby, ktoré si budú stavebnú činnosť realizovať svojpomocne (§ 12 ods. 6 zákona o odpadoch).

Minimálne podrobnosti obsahu zmluvného vzťahu sú uvedené vo vykonávacom predpise - Vyhláske MŽP SR č. 344/2022 Z. z. o stavebnom odpade a odpade z demolácií a to v § 2.

Zmluvný vzťah musí obsahovať najmenej:

- a) druhy odpadov, s ktorými bude nasledujúci držiteľ fyzicky nakladať,
- b) spôsob nakladania s odpadmi u nasledujúceho držiteľa,
- c) plánovaný spôsob spracovania odpadov v prvom zariadení na spracovanie odpadov, ak nejde o spracovateľa odpadu,
- d) oprávnenie na nakladanie s odpadmi platné počas celej doby zmluvného vzťahu.

Uvedené je potrebné chápať v kontexte povolenia toho, s kým bude uzatvorený zmluvný vzťah na fyzické nakladanie s odpadmi, aby mal platné povolenie. V priebehu stavby sa zmluvné vzťahy môžu meniť a aj mnohokrát menia.

písmeno e)

pred realizáciou demolačných prác, najneskôr tri pracovné dni vopred, písomne ohlásiť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, v ktorého územnom obvode bude demolačné práce uskutočňovať, spôsob selektívnej demolácie obsahujúci aj druh, kategóriu, predpokladané množstvo odpadu a plánovaný spôsob, ktorým bude odpad zhodnocovaný alebo zneškodňovaný, v rozsahu ustanovenom vykonávacím predpisom,

Povinnosť pôvodcu odpadov z demolácií (len z tejto činnosti) ohlásiť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva – príslušný Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie podľa miesta odstraňovania stavby, ustanovené údaje, má za cieľ zabezpečiť minimálne samoauditovanie prípravy selektívnej demolácie. Samotná ohlasovacia povinnosť najneskôr tri dni vopred sa viaže k začiatku fyzického vykonávania demolácie, čo znamená, že údaje

o odpadoch sa môžu do určitej miery líšiť od údajov v projektovej dokumentácii pre odstránenie danej stavby a môžu byť výrazne presnejšie na základe stanovenia podrobného postupu demolačných činností a možností oddeľovania jednotlivých komponentov a odpadov.

Rozsah údajov ustanovený uvedenou povinnosťou je zohľadnený v prílohe č. 2 vyhlášky – „**Ohlásenie pred realizáciou demolačných prác**“.

písmeno f)

po ukončení demolačných prác, najneskôr do 90 dní, písomne ohlásiť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, ktorému bolo ohlásené začatie demolačných prác, vyhodnotenie selektívnej demolácie obsahujúcej druh, kategóriu, množstvo odpadu a spôsob, ktorým bol odpad zhodnocovaný alebo zneškodňovaný, v rozsahu ustanovenom vykonávacím predpisom.

Povinnosť pôvodcu odpadov z demolácií (len z tejto činnosti) ohlásiť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva – príslušný Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie podľa miesta odstránenia stavby, ustanovené údaje, má za cieľ zabezpečiť sumarizáciu údajov po skončení demolačných prác danej stavby a má za cieľ zabezpečiť kontrolu dodržania selektívnej demolácie. Samotná ohlasovacia povinnosť najneskôr do 90 dní po ukončení sa viaže k jej fyzickému ukončeniu. Pri sumarizácii uvedených údajov bude pôvodca odpadov vychádzať jednak z evidencie odpadov (§ 14 ods. 1 písm. f)) ako aj z vlastnej evidencie vedľajších produktov.

Rozsah údajov ustanovený uvedenou povinnosťou je zohľadnený v prílohe č. 3 vyhlášky – „**Ohlásenie po realizácii demolačných prác**“.

5. Nové povinnosti prevádzkovateľa zariadenia na zhodnocovanie stavebného odpadu a odpadu z demolácií:

Od 30.6.2022 majú prevádzkovatelia zariadení na zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií ustanovené v § 17 ods. 1 aj nové povinnosti.

§ 17 ods. 1 písm. n) –

ak ide o prevádzkovateľa zariadenia na zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií, preukázať požiadavky na recyklované stavebné odpady a odpady z demolácií ustanovené vykonávacím predpisom,

Požiadavka na preukazovanie kvalitatívnych parametrov ustanovených vykonávacím predpisom vyplýva jednak z aplikačnej praxe a jednak z novej povinnosti pre pôvodcu stavebných odpadov a odpadov z demolácií „zabezpečiť zhodnotenie a recykláciu stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane spätného zasypávania ako náhrady za iné materiály najmenej vo výške záväzných cieľov a limitov zhodnocovania a recyklácie ustanovených

v prílohe č. 3 časť VI, bod 2“. Prílohou č. 3 časť VI bod 2 je ustanovené zabezpečiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály v jednotlivom kalendárnom roku najmenej na 70 % hmotnosti takéhoto odpadu.

Nakoľko v pôvodne platných právnych predpisoch odpadového hospodárstva neboli ani odkazy na technické normy definujúce kvalitu recyklovaných stavebných odpadov a odpadov z demolácií bolo potrebné z ohľadom na vykazovanie minimálnej miery recyklácie stavebných odpadov a odpadov z demolácií jednoznačne určiť aký výstup zo zariadenia na ich zhodnocovanie bude považovaný za recyklát.

Právnu úpravou § 3 - **Požiadavky na recyklované stavebné odpady a odpady z demolácií** v novej vyhláške č. 344/2022 Z. z. o stavebnom odpade a odpade z demolácií je poskytnutá právna istota aj pre orgány štátnej správy odpadového hospodárstva, ktoré vydávajú povolenia na prevádzkovanie zariadení na zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií. Ide o ustanovenie rozsahu dokumentácie potrebnej na deklarovanie stavu recyklácie stavebných odpadov a odpadov z demolácií a to tak mobilnými zariadeniami na zhodnocovanie ako aj stacionárnymi zariadeniami na zhodnocovanie uvedených odpadov.

Prevádzkovateľ mobilného zariadenia na zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií preukazuje pre každé miesto prevádzkovania mobilného zariadenia a počas celej doby prevádzky na uvedenom mieste požiadavky na recyklované stavebné odpady a odpady z demolácií niektorým z ustanovených dokladov. Prevádzkovateľ stacionárneho zariadenia na zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií obdobne preukazuje počas celej doby prevádzky požiadavky na recyklované stavebné odpady a odpady z demolácií niektorým z ustanovených dokladov.

Doklady, ktorými sa preukazujú požiadavky na recyklované stavebné odpady a odpady z demolácií sú:

- vyhlásenie o parametroch¹⁾ vypracované na základe certifikátu zhody systému riadenia výroby vydaného podľa osobitného predpisu²⁾,
- SK vyhlásenie o parametroch³⁾ vypracované na základe SK certifikátu o zhode systému riadenia výroby u výrobcu vydaného podľa osobitného predpisu⁴⁾ alebo,
- nepovinný certifikát na výrobok neuvedený v osobitnom predpise⁵⁾ vydaný podľa podnikovej normy, technickej normy alebo inej obdobnej technickej špecifikácie s porovnateľnými alebo prísnejšími požiadavkami.

¹⁾ *Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 574/2014 z 21. 2. 2014, ktorým sa mení príloha III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 305/2011 o vzore, ktorý sa použije na vypracovanie vyhlásenia o parametroch pre stavebné výrobky (Ú. v. EÚ L 159, 28. 5. 2014)*

- ²⁾ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 305/2011 z 9. 3. 2011, ktorým sa ustanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje smernica Rady 89/106/EHS (Ú. v. EÚ L 88, 4. 4. 2011) v platnom znení.*
- ³⁾ *Príloha č. 2 vyhlášky Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. 162/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam skupín stavebných výrobkov a systémy posudzovania parametrov.*
- ⁴⁾ *Zákon č. 133/2013 Z. z. o stavebných výrobkoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.*
- ⁵⁾ *Príloha č. 1 vyhlášky Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. 162/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam skupín stavebných výrobkov a systémy posudzovania parametrov.*

Príloha č. 1 k vyhláške č. 162/2013 Z. z. –

SKUPINY STAVEBNÝCH VÝROBKOV S URČENÝMI SYSTÉMAMI POSUDZOVANIA PARAMETROV

Príloha č. 2 k vyhláške č. 162/2013 Z. z. –

SK Vyhlásenie o parametroch – VZOR (*príloha príručky*)

§ 17 ods. 1 písm. o) –

ak ide o prevádzkovateľa mobilného zariadenia na zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií, preukázať počas celej doby činnosti zariadenia aj plnenie technických a organizačných požiadaviek ustanovených vykonávacím predpisom

Vzhľadom na ochranu životného prostredia a zdravia obyvateľov je navrhnuté aj ustanovenie vykonávacím predpisom podmienky prevádzkovania mobilných zariadení v intraviláne obcí a miest z ohľadom na eliminovanie hluku a prašnosti uvedených zariadení.

Technické upresnenie uvedenej povinnosti je ustanovené § 4 novej vyhlášky č. 344/2022 Z. z. o stavebnom odpade a odpade z demolácií a prevádzkovateľ mobilného zariadenia na zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií v intraviláne obce musí vedieť preukázať počas celej doby činnosti zariadenia aj plnenie:

- prípustných hodnôt určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí v súlade s osobitným predpisom = Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí,
- všeobecných technických požiadaviek a všeobecných podmienok prevádzkovania stacionárnych zdrojov emitujúcich tuhé znečisťujúce látky v súlade s osobitným predpisom = príloha č. 3 časť II. bod 1 Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 162/2013 Z. z.

6. Vedľajšie produkty v sektore stavebníctva – podmienky ich zaradenia:

Jenou z požiadaviek reformy 3: Reforma nakladania so stavebným odpadom v rámci KOMPONENT 2: Obnova budov je aj prijatie opatrení na zjednodušenie nakladania s nekontaminovanou výkopovou zeminou a iným prirodzene sa vyskytujúcim materiálom.

Uvedená požiadavka bola realizovaná doplnením prílohy č. 8b zákona o odpadoch, ktorou je ustanovený „ZOZNAM LÁTOK ALEBO HNUTEĽNÝCH VECÍ, PRE KTORÉ SA NEVYŽADUJE SÚHLAS podľa § 97 ods. 1 písm. o)“. Uvedený zoznam bol doplnený o položky:

- nekontaminovaná zemina a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál vykopaný počas stavebných prác, ak sú splnené aj požiadavky ustanovené vykonávacím predpisom,
- odstránenú asfaltovú zmes spĺňajúcu požiadavky ustanovené vykonávacím predpisom,
- odstránené stavebné materiály spĺňajúce požiadavky ustanovené vykonávacím predpisom.

Vyhláškou č. 344/2022 Z. z. o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií sú v § 5 až 7 ustanovené špecifické požiadavky na základe ustanovenia § 2 ods. 4 písm. f) zákona o odpadoch.

Z uvedeného vyplýva, že v prípade ak pôvodca nekontaminovanej zeminy a iného prirodzene sa vyskytujúceho materiálu, odstránenej asfaltovej zmesi alebo odstránených stavebných materiálov má záujem ich prehlásiť za vedľajší produkt musí splniť podmienky ustanovené § 2 ods. 4 zákona o odpadoch a súbežne aj požiadavky ustanovené v § 5 až 7 vyhlášky o stavebnom odpade a odpade z demolácií.

Látky alebo hnutelné veci uvedené v prílohe č. 8b zákona o odpadoch je možno považovať za vedľajší produkt a to bez udelenia súhlasu podľa § 97 ods. 1 písm. o) len ak sú splnené minimálne nasledovné podmienky:

- uvedená vec je výsledok výrobného procesu, ktorého primárnym cieľom nie je výroba tejto látky alebo veci,
- ďalšie používanie uvedenej veci je zabezpečené,
- uvedená vec sa môže použiť priamo bez ďalšieho spracovania iného ako bežný priemyselný postup,
- uvedená vec spĺňa osobitné kritériá, ak boli pre látku alebo vec ustanovené osobitným predpisom.

Položky, ktoré boli do prílohy č. 8b doplnené novelou zákona o odpadoch č. 230/2022 Z. z. sú vedľajším produktom ak splnia vyššie uvedené podmienky a to nasledovne:

- stavebná činnosť je výrobným procesom a nekontaminovaná zemina, odstránená asfaltová zmes a odstránené stavebné materiály nie sú primárnym cieľom tejto činnosti, ale priamo pri jej výkone vznikajú,
- ich použitie je priamo možné, čiže je možné dokladovať kde sa následne (pri akej stavbe) budú používať,
- musia splniť ďalšie požiadavky ustanovené v § 5 až 7 vyhlášky č. 344/2022 Z.z. o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií.

Požiadavky na vedľajšie produkty ustanovené § 5 až 7 vyhlášky o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií:

1. Nekontaminovanú zeminu a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál vykopaný počas stavebných prác je možné podľa § 2 ods. 4 zákona považovať za vedľajší produkt, ak:

a) je vykonaný podrobný geologický prieskum územia,⁸⁾ ktorého súčasťou sú odbery a analýzy zeminy realizované nezávislým akreditovaným subjektom,⁹⁾ ktoré spĺňajú limitné hodnoty ukazovateľov pre triedu skládky odpadov na inertný odpad podľa osobitného predpisu⁹⁾ a územie, na ktorom sa uskutočňujú stavebné práce, nie je súčasťou lokality registrovanej v informačnom systéme environmentálnych záťaží

⁸⁾ Zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov.

⁹⁾ Príloha č. 1 a 2 Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 382/2018 Z. z. o skládkovaní odpadov a uskladnení odpadovej ortuti v znení vyhlášky 26/2021 Z. z.

alebo

b) nebol uplatnený postup podľa odseku a), len ak je deklarované, že spĺňajú na základe odberu a analýzy uskutočneného nezávislým akreditovaným subjektom limitné hodnoty ukazovateľov pre triedu skládky odpadov na inertný odpad podľa osobitného predpisu⁹⁾.

2. Odstránenú asfaltovú zmes, je možné podľa § 2 ods. 4 zákona považovať za vedľajší produkt, ak

- je k dispozícii dokumentácia, ktorá obsahuje najmenej vyhlásenie o parametroch asfaltovej zmesi, ktorá je použitá pri výstavbe
- inú ako podľa predchádzajúceho odseku, ak spĺňa, že:
 - a) nie je znečistená inou látkou ako tou, ktorá sa používa na jej výrobu, aplikáciu, alebo pri bežnej prevádzke; toto znečistenie je prípustné, ak neohrozuje možnosť využitia odstránenej asfaltovej zmesi bežným spôsobom,

b) nie je znečistená dechtom,

c) sú uskutočnené reprezentatívne odbery vzoriek a následné analýzy parametrov nezávislým akreditovaným subjektom.

3. Odstránené stavebné materiály, ktoré neobsahujú nebezpečné látky a ani nie sú znečistené nebezpečnými látkami, je možné podľa § 2 ods. 4 zákona považovať za vedľajší produkt, ak spĺňajú, že:

- a) ide o prírodnú látku alebo vec, ktorá je oddelená od stavby, ktorej je pôvodne súčasťou,
- b) pri ich ďalšom použití sa nevyžaduje overovanie nemennosti výrobcom deklarovaných parametrov podstatných vlastností výrobku,⁴⁾ ani nie je určeným výrobkom,¹¹⁾
- c) sú následne po odstránení priamo použiteľné ako nekonštrukčné časti stavby.

⁴⁾ *Zákon č. 133/2013 Z. z. o stavebných výrobkoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.*

¹¹⁾ *§ 4 zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 259/2021 Z. z.*

Skutočnosť, že pôvodca nekontaminovanej zeminy a iného prirodzene sa vyskytujúceho materiálu, odstránenej asfaltovej zmesi alebo odstránených stavebných materiálov niektorý z nich zaradil ako vedľajší produkt, na základe splnenia požiadaviek § 2 ods. 4 zákona o odpadoch a vyhlášky č. 344/2022 Z. z. o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií, musí byť dokladovaná dokumentáciou podľa § 5 ods. 3, § 6 ods. 4 a § 7 ods. 2 vyhlášky. Uvedenú dokumentáciu uchováva pôvodca uvedených vedľajších produktov (subjekt ktorému bolo vydané povolenie na realizáciu stavby alebo odstránenie stavby) u seba pre prípad kontroly orgánmi štátnej správy odpadového hospodárstva. Doba po ktorú je pôvodca povinný uchovávať dokumentáciu o vedľajšom produkte síce nie je ustanovená ale zo samotnej povahy činnosti vyplýva, že by to malo byť do ukončenia uvedenej stavby = vydania kolaudačného povolenia.

Prílohy:

- VZOR - Certifikát zhody systému riadenia výroby
- SK Vyhlásenie o parametroch – VZOR = Príloha č. 2 k vyhláške č. 162/2013 Z. z.

Príloha č. 1:

Notifikovaná osoba číslo 1481
QUALIFORM SLOVAKIA s.r.o.
Pasienková 9 D, 821 06 Bratislava, Slovenská republika

CERTIFIKÁT ZHODY SYSTÉMU RIADENIA VÝROBY
1481 – CPR – 0239

V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 305/2011 z 9. marca 2011 (nariadenie o stavebných výrobkoch alebo CPR), sa tento certifikát vzťahuje na stavebný výrobok

Recyklované kamenivo
podľa Prílohy 1 tohto certifikátu.

charakterizovaný ako

– Kamenivo do nestmelených materiálov a hydraulicky stmelených materiálov na konštrukcie ciest.

Uvedený na trh pod menom alebo ochrannou známkou

[REDACTED]

a vyrábaný vo výrobní

[REDACTED]

Mobilné drviace zariadenie Imetso Nordberg LT95 a triediace zariadenie
VIPER 302 TURBO & VOYAGER

[REDACTED], katastrálne územie [REDACTED], Slovenská republika

Týmto certifikátom sa potvrdzuje, že všetky ustanovenia týkajúce sa posudzovania a overovania nemennosti parametrov uvedených v prílohe ZA noriem

EN 13242: 2002 + A1: 2007

podľa systému 2+ sú uplatnené a

system riadenia výroby spĺňa všetky vyššie uvedené požiadavky.

Tento certifikát bol prvýkrát vydaný dňa 07. 11. 2016 a ostáva v platnosti, kým sa harmonizované normy, stavebný výrobok, metódy posudzovania a overovania nemennosti parametrov a ani výrobné podmienky vo výrobní významne nezmenia a pokiaľ nebude pozastavený alebo zrušený notifikovanou osobou na certifikáciu riadenia výroby.

Platnosť certifikátu sa môže overiť kontaktovaním na e-mailovej adrese: qualiform@qualiform.sk.

Bratislava, 07. 11. 2016

Ing. Jana Hózzová
vedúca Notifikovanej osoby 1481

079163

Príloha č. 2:

VZOR

SK VYHLÁSENIE O PARAMETROCH

č.¹⁾

1. Druh a obchodný názov výrobku:

.....
.....
.....

2. Typ, číslo výrobnéj dávky alebo sériové číslo, alebo akýkoľvek iný prvok umožňujúci identifikáciu stavebného výrobku:

.....
.....
.....

3. Určená slovenská norma vzťahujúca sa na výrobok (označenie, rok vydania a názov):

.....
.....
.....

4. SK technické posúdenie, ak bolo pre výrobok vydané (označenie a názov), a názov autorizovanej osoby, ktorá ho vydala:

.....
.....
.....

5. Zamýšľané použitie výrobku v súlade s uplatnenou určenou normou alebo SK technickým posúdením:

.....
.....
.....

6. Obchodné meno, adresa sídla, IČO výrobcu a miesto výroby:

.....
.....
.....

7. Meno a adresa splnomocneného zástupcu, ak je ustanovený:

.....
.....
.....

8. Uplatnený systém alebo systémy posudzovania parametrov podľa vyhlášky MDVRR SR č. .../.... Z. z.:

.....
.....
.....

9. Označenie SK certifikátu(ov) a dátum(y) vydania, ak bol(i) vydaný(é), a názov autorizovanej osoby, ktorá ho (ich) vydala:

.....
.....
.....

¹⁾ Číslo sa uvádza v tvare „xxxx/rrrr“, kde „xxxx“ je poradové číslo v roku “rrrr”

10. Deklarované parametre:

Podstatné vlastnosti ²⁾	Parametre ²⁾	Protokol o skúške, výpočte a pod. ³⁾	P.č.lab. ⁴⁾

P.č.lab. ⁴⁾	Názov a adresa skúšobného laboratória

Názov špecifickej technickej dokumentácie podľa § 5 zákona a dátum jej vydania, ak sa použila:

.....
.....
.....

11. Výrobca vyhlasuje, že výrobok zadaný v bodoch 1 a 2 má parametre podstatných vlastností podľa bodu 10.
12. Toto SK vyhlásenie o parametroch sa vydáva na výhradnú zodpovednosť výrobcu uvedeného v bode 6.

Podpísal(a) za a v mene výrobcu:

.....

....

(meno a funkcia)

.....

.....

(miesto a dátum vydania)

(podpis)